Kopja Informali ta' Sentenza

MALTA

QORTI TAL-MAGISTRATI (GHAWDEX) GURISDIZZJONI SUPERJURI

MAGISTRAT DR. ANTHONY ELLUL

Seduta ta' l-1 ta' April, 2009

Citazzjoni Numru. 114/2008

Grace Ragan

Vs

Emanuel Mizzi

Il-Qorti;

F'din il-kawza[1] l-attrici qeghda titlob li l-konvenut jigi zgumbrat minn porzjon raba' maghrufa bhala Ta' Ghammar, ta' cirka sighajn u nofs li tinsab fil-limiti tal-Ghasri bil-faccata fuq l-isqaq fi Triq il-Fanal, Ghasri. L-attrici ssostni li din ir-raba' nghatat lill-konvenut b'tolleranza u bi pjacir, bil-kundizzjoni li meta jridha lura ikun obbligat li jaghtiha lura. Ghalkemm b'ittra ufficjali nterpellatu sabiex jaghtiha lura din il-porzjon raba', irrifjuta.

[1] Prezentata fl-14 ta' Novembru 2008.

Min-naha tal-konvent[2] eccepixxa li t-talba ta' l-attrici m'ghandix bazi ghaliex il-pussess tar-raba' hu tutelabbli mil-ligi.

Il-qorti semghet il-provi u trattatzzjoni tad-difensuri tad-difensuri u fit-13 ta' Marzu 2009 il-kawza giet differita ghas-sentenza.

Mill-provi rrizulta li:-

(a) L-attrici hi proprjetarja ta' porzjon raba' maghrufa bhala Ta' Ghammar, limiti ta' l-Ghasri li ghandha kejl ta' cirka sighajn u nofs.
(b) Snin ilu l-konvenut inghata d-detenzjoni tar-raba' sabiex jahdimha.
(c) Fil-bidu ta' Awwissu 2008 intbaghatet ittra legali (fol. 6) lill-konvenut flimkien ma' dikjarazzjoni li giet annessa ma' l-istess. Il-konvenut gie mitlub jiffirma d-dikjarazzjoni li fiha jinghad li qieghed jahdimha *"minghajr hlas sempliciment b'tolleranza u bil-kondizzjoni li meta trid hi tista' tghidli biex nohrog minnha."* u li l-konvenut kien qala' l-pajpijiet li kien ghamel fl-ghalqa sabiex iwassal l-ilma minn post iehor li ghandu fil-vicinanzi.
(d) Il-konvenut wiegeb permezz ta' ittra datata 10 ta' Awwissu 2008 (fol. 8) fejn iddikjara li hu dispost li johrog mill-ghalqa jekk fil-futur tigi zviluppata u li l-pajpijiet li ghamel kienu qeghdin iservu biex jittella' l-ilma mill-bir ghal skop ta' irrigazzjoni ta' l-ghalqa.
(e) Id-difensur ta' l-attrici baghat ittra ohra datata 3 ta' Settembru 2008 (fol. 9) u ddikjara li mill-ittra tal-konvenut kien evidenti li qieghed jippretendi li ghandu x'titolu fuq ir-raba'. Il-konvenut gie mwissi li jekk fi zmien gimgha ma kienx ser jiffirma d-dikjarazzjoni annessa ma' l-ittra tal-4 ta' Awwissu 2008, kienu ser jittiehdu passi gudizzjarji biex il-konvenut jigi zgumbrat mir-raba'.
(f) Il-konvenut wiegeb b'ittra ohra datata 22 ta' Settembru 2008 (fol. 10) fejn ittratta biss il-kwistjoni tal-ilma.

[2] Risposta guramentata prezentata fil-31 ta' Dicembru 2008.

Skond il-konvenut ghandu dritt li jibqa' fid-detenzjoni tar-raba' li hi proprjeta' ta' l-attrici ghaliex jirrakkonta kif xi ghoxrin (20) sena ilu kien ftiehem ma' l-attrici li jahdem din ir-raba' u min-naha tieghu jibda jaghti l-prodott mir-raba'. Pero' bil-miktub ma sar xejn. L-attur irrakkonta kif kemm ilu jahdem ir-raba' kien, minn zmien ghal zmien, jaghti xi prodott lill-attrici. Fil-kors tat-trattazzjoni d-difensur tal-konvenut ikkonferma li l-attur jippretendi li ghandu titolu ta' mezzadrija.

Fil-gurisprudenza lokali gie kunsidrat li l-mezzadrija hu ftehim ta' lokazzjoni (ara per ezempju **Francis Sant Cassia et nomine vs Pawlu Zahra et**[3] deciza mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili fis-6 ta' Dicembru 1984). Fil-kawza **Giuseppe Caruana vs Paolo Zarb**, Prim'Awla, Qorti Civili, 3 ta' Dicembru 1920 (**Vol XXIV pII p357**), konfermata mill-Qorti ta' l-Appell fid-29 ta' April 1921 (**Vol XXIV pI p726**) gie osservat: "*la mezzadria e` una specie di locazione e pertanto va regolata dalle leggi governanti il contratto di locazione della cose*", u "*in difetto di scrittura tale contratto non puo` protrarsi per piu` di quattro anni".* Kuntratt li "*dottrinalment il-mezzadrija ghandha affinita` kbira mal-lokazzjoni eppure tippartecipa mill-kuntratt ta' socjeta`*" (**Gio Maria Cilia et vs Rosa Muscat**, Prim'Awla, Qorti Civili, 16 ta' Dicembru 1955[4]) fejn ikun hemm komunjoni ta' interessi. Dan fis-sens "*li fih l-element tad-divizjoni tal-profitti bhas-socjeta`*" (**Carmelo Sant et vs Fortunata Galea et**, Qorti ta' l-Appell, 27 ta' Gunju, 1949[5]).

Il-qorti ma taqbilx li l-konvenut irnexxielu li jaghti prova sodisfacenti li ghamel xi ftehim simili mal-konvenuta. Il-fatt li kemm ilu jahdem ir-raba' seta' kien qieghed, kull meta jfettillu, jaghti xi prodott minn din ir-raba' lill-attrici ma jfissirx li n-negozju guridiku kien dak ta' mezzadrija. Lanqas ma jirrizulta li qatt kien hemm xi ftehim dwar l-ammont ta' prodott li kellu jaghti lill-attrici. Inoltre, ma jirrizultax li l-partijiet ftehemu dwar iz-zmien tal-ftehim li l-konvenut isostni li kien ghamel ma' l-attrici. Fic-cirkostanzi

[3] Imhallef H. Harding.
[4] XXXIX.ii.816.
[5] Vol. XXXIII.i.481.

l-qorti temmen li ghandha taghti kredibilita' lill-verzjoni li l-konvenut kien fir-realta' qieghed jahdem ir-raba' bi pjacir ta' l-attrici, u xejn iktar. Ghalhekk l-attrici ghandha kull jedd li titlob lill-konvenut sabiex jaghtiha lura l-pussess tar-raba'.

Ghal dawn il-motivi l-qorti qeghda tichad l-eccezzjonijiet tal-konvenut u tilqa' t-talbiet ta' l-attrici u ghal fini ta' zgumbrament qeghda tiffissa terminu ta' hamsin (50) jum mil-lum. Spejjez a karigu tal-konvenut.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------